

Kultuuriministri määruse „Kultuuri- ja loomevaldkondades loovuurimuse toetamise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Kultuuriministri määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel. Kultuuriministeerium lähtub kultuuri- ja loomevaldkondades loovuurimuse uurimistoetuse meetme loomisel teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse §-st 13, mis kohustab ministeeriumit korraldama oma valitsemisala teadus- ja arendustegevust.

Kultuuriminister on kultuuri- ja loomevaldkondades loovuurimuse toetamise tingimused ja korra kehtestanud 6.05.2022 määrusega nr 7. Kuna kehtivasse määrusesse on muudatusi vaja teha palju, on mõistlik määrus kehtestada uuel kujul ning kehtiv määrus tunnistada kehtetuks.

Määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) reguleerib kultuuri- ja loomevaldkondades loovuurimuse toetuse (edaspidi *toetus*) andmist Eesti positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutustele, nende partneritele ja koostööasutustele, kes aitavad loovuurimust teha.

Loovuurimuse eesmärk on luua uusi teadmisi, kultuurivorme, loome- ja uurimismeetodeid või -tehnikaid, mis aitavad arendada teadust, ühiskonda ja majandust. Loovuurimuse tulemusena luuakse ja arendatakse loovuurimuse loomepraktikaid, teoseid, loomeprotsesse, toodete või teenuste prototüüpe. Nende loomise käigus tekib uut teadmist edasi andev ja avav kirjalik analüüs või raport. Loovtöö ja uurimistöö moodustavad üksteisega seotud terviku, mis vastab teadus- ja arendustegevuse tunnustele olles uudne, loominguline, ettemääramatu tulemusega, süstemaatiline, ülekantav ja/või korratav.

Eesti Kunstiakadeemia, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ning Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunstide instituut on Eesti olulisemad loovuurimuse keskused, mis pakuvad doktoriõppekavasid kunstis, disainis, arhitektuuris, muusika interpretatsioonis, heliloomingus, etenduskunstis ja audiovisuaalkunstides. Ülikoolid on sõlminud 2021. aastal loovuurimuse raamleppe. Selle eesmärk on toetada ja arendada loovuurimust kui teadusliku uurimise meetodit ning tunnustada loovuurimust võrdväärse osana mitmekesisest teadusmaastikust.

Arvestades suurt konkurentsi ja piiratud ressursse humanitaarteaduste ja eriti kunstivaldkonna uurimistööde grantide rahastamisel, ei ole täiendava toetusmeetmeta võimalik Eestis arendada loovuurimust tippkvaliteediga teadus- ja arendusvormiks. Kultuurkapital eraldab õppejõududele toetusi loovprojektide elluviimiseks, kuid nende loovprojektide juures puudub teadusliku uurimuse läbiviimise kohustus. Võimalusi loovuurimuste projekte rahastada on vähe ja nendest ei piisa, et saavutada määruse eesmärki ja oodatud tulemusi.

Loovuurimus on seotud „Kultuuri arengukava 2021–2030“ eesmärgi „kultuuri ja loovuse roll ühiskonna arengus on väärtustatud“ tegevustega 3.2 („Toetame koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi ja ülikoolidega rahvusvaheliselt silmapaistva ning valdkondade ja ühiskonna vajadustele vastava kultuurialase kõrghariduse ja teadustegevuse arendamist.“) ja 3.11 („Aitame kaasa loovuse kui kompetentsi arendamisele ja rakendamisele kõikides eluvaldkondades [...]“).

Loovuurimus panustab samuti „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035“ (edaspidi *TAIE*) viiendasse fookusvaldkonda „Elujõuline Eesti

ühiskond, keel ja kultuuriruum“. Loovuurimus aitab uurida ja mõtestada ühiskondlikke protsesse ja inimeste käitumist ning selle tulemused saavad olla kasulikud Eesti kultuuri ja majanduse arendamisel.

Eelnõu ei ole seotud ühegi menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kultuuriministeeriumi teadus- ja arendusnõunik Viivian Jõemets (viivian.joemets@kul.ee, 56997410) ja loomemajandusnõunik Anu-Maaja Pallok (anu-maaja.pallok@kul.ee, 6282234) ning Kultuuriministeeriumi õigus- ja haldusosakonna õigusnõunik Siiri Pelisaar (siiri.pelisaar@kul.ee, 6282225), kes tegi eelnõu juriidilise ekspertiisi. Eelnõu väljatöötamisel on küsitud arvamust Eesti Teadusagentuurilt, Tallinna Ülikoolilt, Eesti Kunstiakadeemialt ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemialt, Eesti Rahva Muuseumilt, Eesti Ajaloomuuseumilt.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb üheksast peatükist ja 27 paragrahvist.

1. peatükk reguleerib üldsätteid (§-d 1–4).

Paragrahviga 1 kehtestatakse määruse reguleerimis- ja kohaldamisala. Määrusega kehtestatakse kultuuri- ja loomevaldkondades loovuurimuse toetuse taotlemise, taotluste hindamise ja rahuldamise ning toetatud projektide aruandluse tingimused ja kord. Määruse rakendamise eest vastutab Eesti Teadusagentuur (edaspidi *ETAG või toetuse andja*), kellega sõlmitakse eelnevalt haldusleping (kehtiva määruse kohaselt on rakendaja Kultuuriministeerium). Määrusega reguleerimata küsimustele rakendatakse haldusmenetluse seadust ja muis asjakohaseid õigusakte ja toetuse andmisel vähese tähtsusega abina Euroopa Liidu vastavaid õigusakte.

Paragrahv 2 selgitab määruuses kasutatavaid mõisteid (teadus- ja arendustegevus, loovuurimus, projekt, taotleja, partner, koostööasutus, toetuse saaja). Loovuurimuse defineerimisel on aluseks võetud loovuurimuse raamlepe, mille sõlmisid Tallinna Ülikool, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ning Eesti Kunstiakadeemia. Samuti defineeritakse loovuurimust teadus- ja arendustegevuse määratluse järgi Frascati käsiraamatuga kooskõlas. Loovuurimusi, mis ei vasta teadus- ja arendustegevuse määratlusele, ei saa rahastada teaduseelarvest. Loovuurimus sisaldab vähemalt ühte loomevaldkonda (kunst, disain, muusika, audiovisuaalvaldkond, etenduskunstid, arhitektuur ja kirjandus). Määrusega ei välistata teisi valdkondi, kellega võivad määruuses nimetatud valdkonnad teha koostööd (nt kunst ja biotehnoloogia, arhitektuur ja sport).

Loovuurimust tehakse projektiga, mis hõlmab loovuurimuseks vajalikke tegevusi. Projekt eelnõu tähenduses on kindlaks määratud eesmärgi, oodatava tulemuse, eelarve ja ajakavaga omavahel seotud ja taotluse esitamise ajal ellu viimata tegevuste terviklik kogum, millega kaasnevate kulude hüvitamiseks toetust taotletakse või kasutatakse. See tähendab, et projekt peab olema uus, seni ellu rakendamata, selle tegevus(ed) ei tohi kattuda mõne teise projekti sisu, uurimisteema või tegevustega. Kattuvateks loetakse projekte, mis on täielikult või olulisel määral samad. Omavahel seotud projekte ei loeta kattuvateks projektideks. Seotud projektide puhul selgitab taotleja taotluses projektide vahelist seost.

Loovuurimuse projektil peab olema projekti raames uuritav uurimisküsimus, mis ei või olla mõnes teises projektis juba esitatud uurimisküsimus samasisulise töö käiguga. Uurimisküsimus võib, nagu teaduses ikka, olla eelnevate uuringute edasiarendus, laiendus, täpsustus vmt. Kui tegemist on kattuva uurimisküsimusega või kontrolluuringuga, siis ei saa seda läbi viia alge uuringu teostaja, kelle tulemusi soovitakse valideerida.

Kõik Eestis positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutused, sõltumata nende omandivormist, saavad toetust taotleda. Määruse väljatöötamise hetkel on Eestis 24 positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutust, kes esindavad era-, riigi- ja avalikku sektorit. Taotleja saab kaasata projekti partnereid ja koostöösutusi. Ka **partner** on eelnõu kohaselt Eestis positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutus. Partner aitab taotlejal projekti ellu viia. **Koostöösutuste** valikut ei piirata, kaasata võib teisi avaliku sektori asutusi või juriidilisi isikuid, et tagada multidistsiplinaarsust ja valdkondadevahelist koostööd. **Taotleja**, kelle taotlus rahuldatakse, on toetuse saaja.

Projekti **vastutav täitja** on doktorikraadi, mis on omandatud hiljemalt projekti tegevuste elluviimise perioodi alguseks, või sellele vastava kvalifikatsiooniga teadus- ja arendustöötaja. Doktorikraad peab olema kaitstud projekti elluviimise perioodi alguseks. Isik saab olla projekti vastutav täitja taotluse esitamise hetkel ka doktorikraadi veel omamata; sellisel juhul märgitakse taotluses tegevuste elluviimise perioodi alguseks kuupäev, mil eeldatakse, et doktorikraad on edukalt kaitstud. Määrusega soovitakse luua selgem eristus doktoriõppe projekti või muu projekti ja loovuurimuse projekti vahele ja välistada projektide kattuvus ja võimalik topeltrahastamine. Riigi eesmärk on, et doktorandid jõuaksid nominaalajaga kaitsmiseni. Doktoriõppe madala tulemuslikkuse peamine põhjus on doktorantide liigne hõivatus muude tegevustega. Loovuurimus peab olema terviklik projekt, mille raames teostatakse ka teadusliku uurimuse osa. Doktorandid saavad loovuurimise projektis osaleda täitjana.

Vastutaval täitjal on projekti tegevuste elluviimise perioodil kehtiv vähemalt 0,4 koormusega tööleping toetuse saajaga, töö asukohaga Eestis. Isik, kes on viimase kolme aasta jooksul olnud vastutav täitja kultuuri ja loomevaldkondades loovuurimuse või kultuurivaldkonna teadus- ja arendustegevuse programmist rahastatud projektis, mille lõpparuanne või selle osa on jäetud kinnitamata, ei tohi olla vastutava täitja rollis. Üks isik saab vastutava täitjana samaaegselt osaleda ühes loovuurimuse projektis.

Taotleja võib, aga ei pea projekti kaasama lisaks vastutavale täitjale ka põhitäitjaid ja/või täitjaid. **Põhitäitja** on doktorikraadi, mis on omandatud hiljemalt projekti tegevuste elluviimise perioodi alguseks, või sellele vastava kvalifikatsiooniga teadus- ja arendustöötaja, kes panustab projekti eesmärkide saavutamisse ja kellel on toetuse saaja või partneriga projekti elluviimise perioodil töölepinguline suhe. **Täitja** on isik, kes panustab projekti eesmärkide saavutamisse ja kellel on projekti tegevuste elluviimise perioodil toetuse saaja, partneri või koostöösutusega lepinguline suhe või kes on toetuse saaja, partneri või koostöösutuse üliõpilane ning ei ole projekti tegevuste perioodil akadeemilisel puhkusel.

Paragrahv 3 sätestab toetuse andmise eesmärgi ja tulemuse. **Eesmärk** on luua projekti kaudu uusi teadmisi, kultuurivorme, loome- ja uurimismeetodeid või -tehnikaid ning panustada seeläbi uurimisvaldkondade ning ühiskonna ja majanduse arengusse. Oodatud **tulemus** on loomepraktika või teos, loomeprotsess (nt tehnoloogiate, materjalide, mudelite arendused, toote või teenuse prototüübid ning nende loomise käigus tekkinud uut teadmist edasi andev kirjalik

uurimistöö, mis moodustavad teadus- ja arendustegevuse (edaspidi ka *TA*) määratlusele vastava terviku. Selle nõude eesmärk on toetada loovuurimuse arengut iseseisva teadus- ja arendustegevuse vormina, millel on oma uurimisvaldkonnad ja meetodid.

Paragrahviga 4 kehtestatakse toetatavad tegevused ja vähese tähtsusega abi andmise tingimused.

Toetust antakse projektile, mille elluviimine panustab määruse §-s 3 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse ning mille raames tehakse loovuurimus.

Kui toetus loetakse vähese tähtsusega abiks VTA määruse mõistes, kontrollib toetuse andja riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrist, et taotletava toetuse andmise korral ei ületaks taotlejale ja partnerile eraldatud vähese tähtsusega abi koos taotlusvoorst eraldatava toetusega kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul 300 000 eurot.

Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised isikud, kes on omavahel seotud VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt.

Toetuse andmisel vähese tähtsusega abina VTA määruse artikli 3 mõistes, järgitakse VTA määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud ning toetuse andmisel riigiabina järgitakse komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 Euroopa Liidu aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi *grupierandi määrus*), artiklis 25 ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud.

Vähese tähtsusega abi andmisel võetakse arvesse VTA määruse artiklis 5 ja riigiabi andmisel grupierandi määruse artiklis 8 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava abi kumuleerimisreegleid.

Vähese tähtsusega abi ja riigiabi andmist ning saamist käsitlevaid dokumente säilitatakse kümme aastat määruse alusel viimase abi andmisest arvates.

Määrust ei kohaldata grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2-6 sätestatud juhtudel.

Määrust ei kohaldata ettevõtjale, kellele Euroopa Komisjoni või Euroopa Kohtu otsuse alusel, millega Eesti riigi antud abi on tunnistatud ebaseaduslikuks, väärkasutamaks või ühisturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasi maksta.

2. peatükk sätestab nõuded taotlejale, partnerile ja taotlusele ning toetuse taotlemise korra (§-d 5–8).

Paragrahviga 5 kehtestatakse nõuded taotlejale ja partnerile. Toetust saavad taotleda kõik Eestis positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutused. Partneriteks saavad olla kõik Eestis positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutused. Koostööasutuseks saavad olla ka teised avaliku sektori asutused või juriidilised isikud, nt teadus- ja arendusasutused, riigiasutused, rakenduskõrgkoolid, mittetulundusühingud ja sihtasutused, kohaliku omavalitsuse üksused ja äriühingud nii Eestist kui ka Euroopa Liidust.

Taotleja ja partner peavad vastama järgmistele nõuetele:

- 1) neil ei ole maksu- või maksevõlga riigi ees või see on ajatatud ning ta on nõuetekohaselt täitnud maksukorralduse seaduses sätestatud maksudeklaratsioonide esitamise kohustuse;
- 2) nad ei ole pankrotis, likvideerimisel ega sundlõpetamisel ning neil ei ole kehtivat äriregistrist kustutamise hoiatust;
- 3) juhul kui toetuse andja on teinud taotlejale varasema projekti raames tagasinõudmise otsuse, ei tohi neil otsuse kohaselt tagasimaksmisele kuuluv toetus tähtjaks tagasi maksmata olla;
- 4) nende toetatava tegevusega seotud majandustegevus ei ole lõppenud ega peatunud;
- 5) nad on suutlikud projekti elluviimiseks vajalikke mitteabikõlblikke kulusid tasuma;
- 6) neil ei ole majandusaasta aruande esitamise võlga ega muid täitmata kohustusi toetuse andja ees;
- 7) neil on projekti elluviimiseks ja haldamiseks vajalikud õiguslikud, organisatsioonilised ja tehnilised eeldused, mis on vastavuses projektis neile määratud ülesannetega;
- 8) juhul kui taotletav toetus on käsitletav vähese tähtsusega abina, peavad nad vastama VTA määruses sätestatud tingimustele.

Kui taotleja, partner või koostööasutus on taotlenud projektile, sama teemat käsitlevale muule projektile, või projekti osadele tegevustele toetust samal ajal mitmest meetmest või muudest riigieelarvelistest, kohaliku omavalitsuse, Kultuurkapitali, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest peab taotluses olema esitatud sellekohane teave.

Taotleja kohustub teavitama toetuse andjat viivitamatult asjaoludest, mille tõttu ei ole enam tagatud vastutava täitja, põhitäitjate ja täitjate panustamine projekti tegevustesse projektitaotluses esitatud tegevuskavas esitatud mahus ja koormusega või mille tõttu pole taotleja võimeline täitma ükskõik millist tingimust, mis on tegevuskavas esitatud ning tegema toetuse andjale kirjaliku avalduse lepingu muutmiseks.

Taotleja tagab, et projekti tulemusena sündinud teadustulemusi ning loomeprotsesse ja teoseid on võimalik avalikustada ning esitab, kui asjakohane, autoriõiguste omaja kirjaliku nõusoleku projekti tulemuste avalikustamiseks ja tasuta levitamiseks. Selle sättega on tagatud avalikest vahenditest rahastatud teadustöö tulemuste avalikkus, kättesaadavus ja avalik levitamine.

Paragrahv 6 sätestab nõuded taotlusele. Taotluses kirjeldatud projekt peab panustama määruse §-s 3 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse ning vastama määruse § 4 lõikes 1 sätestatule.

Taotluse vormi töötab välja ja avalikustab ETAG.

Taotlus koostatakse eesti keeles. Lisadokumendid võivad olla esitatud eesti või inglise keeles.

Kõik ühes projektis kavandatud tegevused tuleb esitada ühes taotluses.

Projekt või selle osa ei tohi sisuliselt kattuda ühegi käimasoleva projektiga.

Taotlus peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid, kirjeldusi ja dokumente:

- 1) üldandmed taotleja kohta;
- 2) projekti üldandmeid, sh projekti nimetus eesti ja inglise keeles, projekti lühikokkuvõtte eesti ja inglise keeles, projekti elluviimise periood, taotletava toetuse summa;

- 3) partneri kaasamisel tema nõusoleku kinnitus, üldandmed partneri kohta, sealhulgas partneri roll projektis, tema rahaline panus (olemasolu korral), määruse §-s 5 toodud nõuetele vastavuse kinnitus;
- 4) koostööasutuse kaasamisel tema kirjalik nõusolek, üldandmed koostööasutuse kohta ja roll projektis;
- 5) andmed projekti vastutatava täitja, põhitäitja, täitja ning projekti elluviimisel osalevate muude isikute kohta koos selgitusega, millised on nende kompetentsid, rollid ja vastutused ning töökoormus projektis;
- 6) projekti eelarve (personalikulud, teadustöö kulud, üldkulu);
- 7) teaduslik põhjendus;
- 8) selgelt sõnastatud uurimisküsimus või uurimisküsimused;
- 9) tegevus- ja ajakava;
- 10) loovuurimuse avalikkusele tutvustamise plaan;
- 11) vajadusel autoriõiguste omaja luba projekti tulemusi avalikustada ja tasuta tutvustada ning levitada;
- 12) projekti teaduseetika teemade analüüs vastavalt teaduseetika kontrollküsimustikule;
- 13) volikiri, kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel.

Paragrahv 7 reguleerib taotlusvooru avamist ja taotluste esitamist. Toetuse andja teavitab oma veebilehel taotlusvooru avamisest, taotluste esitamise tähtajast ja eelarvest. Taotlused esitatakse Eesti Teaduse Infosüsteemi (ETIS) kaudu.

Taotluste arv taotleja kohta ei ole piiratud. Seega ei suunata taotlejaid valima ainult ühte taotlust, kui asutuses on konkureerivad uurimismeeskonnad ja -teemad. See annab taotlusvoorudes osalemiseks kõigile võrdse võimaluse. Füüsiline isik saab vastutava täitjana osaleda samaaegselt ainult ühes loovuurimuse projektis.

Paragrahvis 8 sätestatakse projekti elluviimise ja toetuse kasutamise periood, mis kestab kuni taotlemisele järgneva kalendriaasta 31. detsembrini. Vajaduse korral võib projekti teha kiiremini. Elluviimise periood fikseeritakse taotluses. Toetust saab kasutada üksnes projekti elluviimise perioodi ajal.

Toetuse saaja võib taotleda toetuse kasutamise ja projekti elluviimise perioodi pikendamist kuni kolme kuu võrra järgmistel tingimustel:

- 1) projekti elluviimisel on ilmnenu toetuse saajast sõltumatud erakordsed ja/või ettenägematud asjaolud ja neist on toetuse andjat viivitamatult teavitatud;
- 2) toetuse saaja on toetuse kasutamise perioodi pikendamise taotluse esitanud hiljemalt 30 kalendripäeva enne selle perioodi lõppu;
- 3) toetuse kasutamise periood ei ületa taotluse esitamisele järgneva kalendriaasta 31. detsembrit.

Taotluse toetuse kasutamise ja projekti elluviimise perioodi pikendamiseks esitab toetuse saaja esindusõiguslik isik ETAG-ile e-kirja teel. Toetuse kasutamise ja projekti elluviimise perioodi pikendamise taotluse rahuldamise või mitterahuldamise otsuse langetab ETAG. Kui toetuse kasutamise ja projekti elluviimise perioodi pikendamise taotlus on rahuldatud, loetakse toetuse kasutamise perioodi ja projekti elluviimise kestuse lõpuks muudatustaotluses sätestatud kuupäev.

Toetuse andja loeb projekti lõppenuks pärast lõpparuande kinnitamist ja viimase makse tegemist toetuse saajale ning teavitab sellest toetuse saajat e-kirja teel.

3. peatükk sätestab loovuurimuse projekti kulude abikõlblikkuse ja toetuse määra (§-d 9–10).

Paragrahv 9 kohaselt on kulu **abikõlblik**, kui see on projekti elluviimiseks vajalik, põhjendatud, tekib toetuse kasutamise perioodil tehtavate tegevuste käigus, selle tasub toetuse saaja või partner ning on kooskõlas õigusaktidega, sealhulgas:

- 1) on tasutud toetuse saaja või partneri arvelduskontolt;
- 2) on tõendatud algdokumentidega;
- 3) on tehtud järgides riigihangete seaduse põhimõtteid kooskõlas määruse § 22 lõike 1 punktis 3 nimetatud kohustusega;
- 4) on selgelt kirjendatud raamatupidamises ja vastab Eesti finantsaruandluse standardile.

Kulu loetakse põhjendatuks, kui kulu on sobiv, vajalik, proportsionaalne ja tõhus käesoleva määruse §-s 3 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamiseks ning tekib käesoleva määruse § 4 lõikes 1 nimetatud toetatava tegevuse käigus.

Paragrahvis defineeritakse mitteabikõlblikud kulud. Mitteabikõlblik kulu on järgmine:

- 1) kinnisvara ja liiklusvahendi soetamise kulu;
- 2) mitterahaline kulu;
- 3) sularahas ja tasaarvelduse korras tasutud kulu;
- 4) rahatrahvi ja rahalise karistuse kulu;
- 5) kohtumenetluse kulu, sealhulgas vastaspoole ja kolmanda isiku menetluskulu;
- 6) organisatsiooni juhtimise kulu ja juhtorganite tasu, välja arvatud projekti juhtimise kulu;
- 7) tulumaksuseaduse § 8 mõistes seotud isikute vahelistest tehingutest tulenev tulumaks;
- 8) käibemaks, välja arvatud juhul, kui seda ei saa käibemaksuseaduse alusel tagasi;
- 9) kulu, mille katteks on toetust eraldatud teisest meetmest või riigieelarve või muu avaliku sektori või välisabi vahenditest või tasutud teises projektis;
- 10) enne projekti elluviimise perioodi algust või pärast projekti elluviimise perioodi lõppu tehtud projektiga seotud kulu.

Paragrahvis eristatakse otseseid kulusid (teadustöö ja personalikulud) ja üldkulu (projekti haldamise kulu). Üldkulu võib olla kuni 10% toetuse summast.

Arvestades toetuse suurust, välistatakse materiaalse ja immateriaalse vara soetamise kulud. Eesmärk on toetada eelkõige projekti meeskonna tööd. Vara rentimine projekti perioodiks on abikõlblik, kui see on loovuurimuseks vajalik.

Paragrahv 10 sätestab toetuse maksimaalse summa, mis on kuni 45 000 eurot ühe taotluse kohta. Taotleja võib esitada taotluse väiksemas summas. Taotletava toetuse suurust põhjendab taotleja eelarve ja tegevuskavaga.

Kui toetus ei ole vähese tähtsusega abi VTA määruse mõistes ega grupierandi määruse artikkel 25 alusel antav abi, on toetuse maksimaalne osakaal 100% abikõlblike kulude kogumaksumusest.

Kui toetus on vähese tähtsusega abi VTA määruse mõistes ja toetuse summa ei ületa VTA määruse artikli 3 lõikes 2 sätestatud summat, on toetuse maksimaalne osakaal 100% abikõlblike kulude kogumaksumusest.

Toetuse maksimaalne osakaal grupierandi määruse artikkel 25 alusel antava abi korral on:

- 1) alusuuringute puhul 100 % abikõlblikest kuludest;
- 2) rakendusuuringu puhul 50 % abikõlblikest kuludest.

Rakendusuuringu puhul võib abi osakaalu suurendada abi ülemmäärani 80 % abikõlblikest kuludest vastavalt grupierandi määruse artikli 25 punktis 6 sätestatule.

4. peatükk sätestab taotluse menetlemise korra (§-d 11–14).

Paragrahv 11 reguleerib taotluse menetlemist ja hindamist. Taotlust **menetletakse** kuni 70 tööpäeva alatest taotlusvooru sulgemisest.

Kui taotluses esinevad puudused, on ETAG-il õigus nõuda taotlejalt taotlusega seoses täiendavate andmete ja dokumentide esitamist. Puuduste kõrvaldamiseks annab ETAG taotlejale kuni kümme tööpäeva, millal taotluste menetlemise aeg peatub. ETAG jätab taotluse läbi vaatamata ja sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud, ning teavitab sellest taotlejat kümne tööpäeva jooksul alates käesolevas lõikes toodud tähtaja saabumisest. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Taotluse tähtaja jooksul esitamata jätmisel või kui taotleja või taotlus ei vasta nõuetele, jäetakse taotlus läbi vaatamata.

Toetuse andja tunnistab taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavaks, kui on täidetud kõik määrusega taotlejale või taotlusele sätestatud nõuded.

Paragrahv 12 reguleerib taotluse sisulist **hindamist**. Taotlust hindab toetuse andja moodustatud hindamiskomisjon.

Hindamine toimub ETAG-i koostatud hindamisjuhendi järgi, mis on eelnevalt Kultuuriministeeriumiga kooskõlastatud ja hiljemalt taotlusvooru väljakuulutamise päeval avaldatud ETAG-i veebileheküljel.

Hindamisjuhend sisaldab hindamiskriteeriume, hindamise skaalat, hindepunktide ja koondhinde kujunemise ning võrdsete koondhinnetega projektide eelistamise metoodikat.

Taotluste hindamiseks moodustab ETAG hindamiskomisjoni, kuhu kuulub kolm Kultuuriministeeriumi esindajat, ETAG-i esindaja ja vähemalt kolm valdkondlikku eksperti. Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad kooskõlas korruptsioonivastase seadusega deklareerima oma erapooletust ning sõltumatust hinnatavatest taotlustest, taotlejatest ja partneritest. Seotuse olemasolu korral on isik kohustatud ennast haldusmenetluse seaduse § 10 toodud tingimustel ja korras taandama.

Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

- 1) projekti teoreetiline ja metoodiline põhjendus, 40% koondhindest;
- 2) projekti teostatavus, 30% koondhindest;

3) projekti olulisus, pakilisus ja panus valdkonna arengusse, 30% koondhindest.

Kui projekt ei vasta loovuurimuse definitsioonile, siis langeb projekt pingereast välja ja seda ei hinnata. Kui selgelt püstitatud uurimisküsimust ei ole esitatud, siis projekti langeb pingereast välja ja seda ei hinnata. Uurimisküsimuse püstitamine on oluline, et oleks võimalik hinnata, kas projekt tervikuna vastaks teadus- ja arendustegevuse määratlusele.

Rahastamisettepaneku saanud taotlused suunatakse teaduseetika osa hindamisele. Andmehaldusplaani koostavad vaid rahastamisettepaneku saanud projektid.

Paragrahv 13 sätestab taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused. Taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse teeb ETAG. Otsus saadetakse taotlejale e-keskkonna kaudu.

Taotluse rahuldamise otsus tehakse juhul, kui:

- 1) taotleja, partner ja taotlus vastavad määruses nimetatud nõuetele, ja
- 2) taotlus kuulub hindamistulemuse põhjal rahuldamisele.

Taotluse võib **rahuldada osaliselt**, kui taotluse täielik rahuldamine ei ole võimalik taotlusvooru eelarve mahu tõttu või kui see ei ole põhjendatud, arvestades taotletud toetuse summat, projekti tegevusi ja nendega saavutatavaid tulemusi. Osalise rahuldamise ettepanek sisaldab ettepanekut taotletud toetuse vähendamiseks või projektis kavandatud toetatavate tegevuste muutmiseks. Taotluse võib osaliselt rahuldada tingimusel, et taotleja on sellega nõus. Taotleja annab oma otsusest teada viie tööpäeva jooksul, misjärel ETAG teeb osalise rahastuse otsuse. Taotleja võib nõustuda taotluse osalise rahuldamisega tingimusel, et taotluses toodud eesmärk on taotluse osalise rahuldamise korral saavutatav. Kui taotleja ei soovi projekti ellu viia väiksema eelarvega, võib komisjon teha otsuse eraldada toetus pingereas järgemisele projektile.

Taotluse rahuldamise otsuse võib teha haldusmenetluse seaduse § 53 tähenduses **kõrvaltingimusega**, kui on tõenäoline, et lõpliku otsuse tegemiseks vajalik eeldus saabub või täidetakse hiljemalt kõrvaltingimuses märgitud tähtaja jooksul ja kõrvaltingimuse seadmine on mõistlik ning taotleja on andnud nõusoleku komisjoni poolt esitatud kõrvaltingimuste täitmiseks. Kõrvaltingimuse nõuetekohasel saabumisel või täitmisel lisatakse sellekohane teave taotluse rahuldamise otsuse juurde.

Taotluse kõrvaltingimustega rahuldamise otsuse põhjal ei teki toetuse saajal õigust toetuse maksetele, sealhulgas toetuse ettemaksetele. Õigus toetusega seotud maksetele, sealhulgas ettemaksetele, tekib toetuse saajal pärast seda, kui toetuse andja on tingimuse saabumise või täitmise tuvastanud toetuse saaja esitatud teabe põhjal.

Taotluse tingimusliku rahastamise otsus tehakse juhul, kui komisjon on seadnud taotlejale tingimusi projekti tegevuste osas ning taotleja on andnud nõusoleku loovuurimuse projekti elluviimiseks ja komisjoni poolt esitatud tingimuste täitmiseks.

Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse juhul, kui:

- 1) taotleja ja/või partner ja/või taotlus ei vasta kasvõi ühele käesoleva määruse §-des 5 ja 6 või teiste käesolevas määruses nimetatud nõuetele;
- 2) taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil;

- 3) taotleja on esitanud valeandmeid, tegemist on loomevarguse, sama tegevuse või selle osa mitmest allikast topeltrahastamise või petturlusega;
- 4) taotleja ei võimalda taotluse nõuetele vastavust kontrollida;
- 5) hindamiskomisjoni hindamistulemuse põhjal ei kuulu taotlus rahuldamisele;
- 6) eelarve mahu tõttu ei ole võimalik projekti toetada;
- 7) taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga toetuse vähendamise või projektis kavandatud toetatavate tegevuste muutmise kohta;
- 8) taotleja ei ole nõus täitma hindamiskomisjoni poolt seatud täiendavaid tingimusi.

Toetuse andja võib jätta taotluse rahuldamata, kui taotluses esitatud ja taotluse menetlemise raames kogutud teavet kogumis hinnates ilmneb, et projekti eesmärgid on saavutatavad ilma toetuseta.

Kui taotleja, kelle taotlus on rahuldatud, toetusest loobub, võib toetuse andja määrata toetuse paremusjärjestuses järgmisele taotlejale hindamisjuhendi järgi.

Paragrahv 14 sätestab taotleja ja toetuse **saaja ärakuulamise**. Taotlejale antakse võimalus esitada oma seisukohad enne:

- 1) taotluse osalist rahuldamist;
- 2) taotluse rahuldamata jätmist, v.a juhul, kui otsus põhineb taotluses esitatud andmetel ning puuduste kõrvaldamiseks esitatud tabel ja selgitustel.

Toetuse saajale antakse võimalus esitada oma seisukohad enne:

- 1) taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist või muutmist, v.a juhul, kui toetuse saaja taotlus rahuldatakse täielikult;
- 2) toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist.

5. peatükk reguleerib toetuse maksmise tingimusi, toetuse eraldislepingu muutmist ja taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist (§-d 15–18)

Paragrahvi 15 kohaselt makstakse toetus välja toetuse saaja, ETAGi ja vastutava täitja vahel sõlmitava **lepingu alusel**, milles on ära toodud osapoolte vastastikused õigused, kohustused ja vastutus. Eraldisleping sõlmitakse terveks projekti perioodiks.

Juhul, kui projektis osalevad partnerid, on eraldislepingu sõlmimise eelduseks taotleja ja partnerite vahel sõlmitud leping, milles sätestatakse lepingu osapoolte kohustused, tegevused ja eelarve jaotus.

Kui enne eraldislepingu sõlmimist selgub, et toetuse saaja, partner või isikud ei vasta enam nõuetele, on ETAGil õigus jätta eraldisleping sõlmimata. Kui enne eraldislepingu sõlmimist selgub, et § 13 lõikes 4 toodud kõrvaltingimused ei ole täidetud või saabunud, on ETAGil õigus jätta eraldisleping sõlmimata. Vastutav täitja esitab ETAGile projekti esimese kuu jooksul toetuse saajaga kooskõlastatud andmehaldusplaani ning projekti tegevuste ajakava.

Paragrahv 16 reguleerib **toetuse maksmise tingimusi**. Toetus makstakse välja kahes osas. 90% toetusest makstakse toetuse saajale välja kümne tööpäeva jooksul pärast eraldislepingu sõlmimist. 10% toetusest makstakse toetuse saajale välja kümne tööpäeva jooksul pärast projekti lõpparuande kinnitamist. Kui taotluse rahuldamise otsus tehakse kõrvaltingimusega,

makstakse toetus välja pärast kõrvaltingimuse saabumist või täitmist ning kui vastav info on ETAG-ile laekunud.

Paragrahvis 17 reguleeritakse toetuse **eraldislepingu muutmist**. Toetuse eraldislepingut muudetakse toetuse andja algatusel või toetuse saaja sellekohase kirjaliku avalduse alusel, kui:

- 1) muudetakse projekti eesmäärke või tegevusi, millest tulenevalt muutuvad oluliselt projekti oodatavad tulemused;
- 2) muudetakse projekti eelarvet kuluridade lõikes rohkem kui 10% projekti kogueelarvest arvestades;
- 3) muudetakse projekti vastutavat täitjat.

Eraldislepingut võib muuta kuni toetuse kasutamise perioodi lõpuni, kuid mitte pärast projekti tegevuste lõppemist, ning tagasiulatuvalt alates muudatustaotluse esitamise kuupäevast, kui see aitab kaasa projekti tulemuste saavutamisele ja muudatus on põhjendatud. Toetuse andjal on õigus keelduda eraldislepingu muutmisest juhul, kui soovitatav muudatus seab kahtluse alla projekti oodatavate tulemuste saavutamise või projekti tegevuste lõpetamise toetuse kasutamise perioodil või kui muudatused loovad tingimused, mis erinevad nendest tingimustest, mille alusel projekti rahastamise otsus tehti.

Eraldislepingu muutmise otsustab toetuse andja 30 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise avalduse saamist ning teavitab sellest toetuse saajat meili teel.

Paragrahv 18 reguleerib **taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist**. ETAG-il on õigus taotluse rahuldamise otsus tunnistada täielikult või osaliselt kehtetuks järgmistel juhtudel:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud või seda oleks tehtud osaliselt;
- 2) taotlemisel või projekti elluviimisel on teadlikult esitatud valet või mittetäielikku teavet või teave on jäetud teadlikult esitamata;
- 3) kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsuse korral kõrvaltingimus ei saabu või seda ei suudeta täita;
- 4) toetuse saaja avaldust toetuse kasutamise muutmiseks ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole võimalik toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel jätkata;
- 5) toetuse saaja esitab avalduse toetuse kasutamisest loobumise kohta;
- 6) ilmnevad kõrvalekalded esialgsest tegevuskavast, tegevusi ei ole ellu viidud või ellu viidud tegevused ei vasta § 2 lõikes 1 sätestatud teadus- ja arendustegevuse määratlusele.

Toetuse saajal tuleb saadud toetus taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise korral otsuses toodud tingimustel tagastada vastavalt määruse §-s 21 sätestatule.

6. peatükk reguleerib toetuse kasutamise tingimusi, aruannete esitamist ja projekti tulemuste avalikustamist. (§-d 19-20).

Paragrahv 19 reguleerib **toetuse kasutamist ja aruandlust**. Toetuse saaja on kohustatud pidama raamatupidamisarvestust projekti kulude kohta nii, et need on selgelt eristatavad muudest toetuse saaja kuludest, luues projektile eraldi konto, objekti, finantsallika vms. Toetuse saaja on kohustatud võimaldama toetuse andjal kontrollida toetuse kasutamist ning osutama selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldama esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks viibida asutuse ruumides ja territooriumil või projekti tegevuste elluviimise paigas, samuti esitama kõik

nõutud dokumendid. Kontrollimise õigus eesmärk on, et toetuse andjal oleks vajadusel võimalik avalike vahendite kasutamist vajaliku hoolsusega kontrollida.

Projekti **lõpparuande** vormi töötab välja ETAG. Toetuse saaja esitab lõpparuande ETAG-ile ETIS-i kaudu ETAG-i poolt määratud tähtjaks ja vormis. Projekti lõpparuanne sisaldab vähemalt:

- 1) ülevaadet projekti raames tehtud tegevustest ning saavutatud tulemustest (sh projekti täitmise tulemusel avaldatud ja toetusele viitavate publikatsioonide terviktekstid ning tööstusomandid) vastavalt taotluses esitatud eesmärkidele. Publikatsioone, millel puudub viide eraldatud toetusele vastavalt § 20 lõikele 1, lõpparuandesse lisada ei tohi;
- 2) kirjeldust saavutatud tulemuste rakendatavusest ning nende panusest eesti kultuuri valdkonda, Eesti teadusesse, ühiskonda ja/või majandusse;
- 3) kirjeldust, kuidas on projekti käigus järgitud ETAGile esitatud andmehaldusplaanis toodud andmete haldamise põhimõtteid ning andmete avalikustamise korral viidet nende asukohale repositooriumis;
- 4) finantsaruannet, mis on kooskõlas toetuse saaja raamatupidamise andmetega;
- 5) projekti põhitulemuste populaarteaduslikku lühikokkuvõtet eesti ja inglise keeles;
- 6) käesoleva määruse § 3 lõikes 2 sätestatud loovuurimuse osana valminud kirjalik analüüs. Kirjalik analüüs võib olla avalikustatud/avalikustamisel ajakirjaartikkel, raamatupeatükk, monograafia, kogumiku artikkel/peatükk või muu teaduspublikatsioon Eestis kasutatud teaduslike publikatsioonide klassifikatsiooni põhjal. Kui kirjalik analüüs ei ole aruande esitamise tähtjaks avaldamiseks või avalikustamiseks valmis, esitatakse aruandes info kirjaliku analüüsi avaldamise või avalikustamiseks esitamise aja ja koha kohta;
- 7) muu taotleja hinnangul oluline projektiga vahetult seotud informatsioon.

Projekti ennetähtaegsel lõppemisel on taotleja kohustatud esitama lõpparuande ETAG-i määratud tähtjaks.

ETAG menetleb lõpparuannet kuni 40 tööpäeva selle esitamisest arvates. ETAG kaasab lõpparuannete hindamisse vajadusel eksperte.

Kui lõpparuandes on puudusi, võib ETAG anda toetuse saajale kuni kümme tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks, millal aruande menetlemise aeg peatub. Eelkõige mõeldakse siin mõistliku aja andmist puuduste kõrvaldamiseks haldusmenetluse seaduse mõttes.

ETAG kinnitab lõpparuande, saadab lõpparuande toetuse saajale tagasi täiendamiseks või lükkab lõpparuande tagasi.

Juhul kui lõpparuanne saadetakse toetuse saajale tagasi täiendamiseks, saab toetuse saaja esitada täiendatud lõpparuande ETAGi sätestatud tähtjaks. Tähtjaks täiendamata lõpparuanne lükatakse tagasi. Juhul kui lõpparuanne lükatakse tagasi, on ETAGil õigus eraldatud toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda vastavalt §-s 21 sätestatule.

Lõpparuande esitamise tähtaega võib põhjendatud juhtudel toetuse saaja taotluse alusel pikendada, kui ta on esitanud pikendamise taotluse enne taotluse rahuldamise otsuses märgitud aruande esitamise tähtaja saabumist.

ETAG kinnitab lõpparuande, kui toetuse saaja on tähtaja jooksul puudused kõrvaldanud, toetuse andja ei ole tuvastanud rikkumist ning toetuse saaja on tagastanud toetuse andjale toetuse kasutamata jäägi.

Paragrahv 20 kirjeldab loovuurimuse **tulemuste avalikustamist**, et toetada sellega edaspidist teadustööd ja teavitada avalikkust uurimistulemustest. Loovuurimuse tulemuste avalikustamisel kasutatakse Eesti teadusinfosüsteemi (www.etis.ee). Samuti peab toetuse saaja koostama koostöös Eesti Teadusagentuuriga tulemusi tutvustava materjali avalikkusele. Tulemuste avalikustamisel peab viitama toetuse andja toetusmeetme nimetusele.

7. peatükk reguleerib toetuse tagasinõudmist ja -maksmist.

Paragrahv 21 kohaselt teeb toetuse andja otsuse toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise kohta kaalutlusõiguse alusel järgmistel juhtudel:

- 1) toetust on makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks;
- 2) käesoleva määruse § 3 lõikes 2 toodud tulemust ei saavutatud ja/või ei viidud ellu taotluses ettenähtud tegevusi;
- 3) abikõlblike kulude maksumus kujunes planeeritust väiksemaks;
- 4) kuludokumente on kasutatud muu toetuse kuludokumendina;
- 5) toetuse saaja või partner on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust;
- 6) toetuse saaja või partner on esitanud valeandmeid või varjanud andmeid või tema tegevuses on ilmnenud loomevargus või petturlus;
- 7) lõpparuanne ei ole esitatud tähtajaks;
- 8) toetuse saaja või partneri suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus, mille tõttu ei ole võimalik tagada toetuse saaja kohustuste täitmist;
- 9) toetuse andmine ei ole kooskõlas riigiabi reeglitega;
- 10) projekti kohta on tehtud taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsus.

Toetuse tagasinõudmise otsust ei tehta juhul, kui puudus kõrvaldatakse või kohustus või nõue täidetakse või toetuse saaja avastas ja teatas toetuse andjale esimesel võimalusel, et talle on hüvitatud mitteabikõlblik kulu, ning tagastas toetuse.

Toetuse tagasinõudmise otsuse võib teha kolme aasta jooksul toetuse saaja viimase kohustuse täitmise lõppemisest arvates. Toetuse saaja peab maksma toetuse tagasi 60 kalendripäeva jooksul.

Kui toetust on eraldatud §-s 4 nimetatud abina, võib toetuse tagasinõudmise otsuse teha kümne aasta jooksul pärast toetuse saajale toetuse eraldamist. Ebaseadusliku riigiabi korral nõutakse toetus tagasi koos intressiga Euroopa Komisjoni kehtestatud määrade järgi.

Tagasimaksmisele kuuluva toetuse võib tasaarveldada sama projekti raames väljamaksmisele kuuluva toetusega.

Tagasimaksmisele kuuluva toetuse tagasimaksmise võib ajatada toetuse saaja põhjendatud taotluse alusel, kui korraga maksmine seab toetuse saaja olulisel määral makseraskustesse.

Ebaseadusliku riigiabi tagasimaksmisel juhindutakse määrusest, kui Euroopa Liidu õigusest ei tulene teisiti.

Toetuse tagasimaksmise ajatamiseks esitab toetuse saaja toetuse andjale hiljemalt kümne tööpäeva jooksul toetuse tagasinõudmise otsuse kättesaamisest arvates taotluse, milles on toodud ajatamise vajaduse põhjendus ja soovitud tagasimaksmise ajatamiskava. Ajatamise taotlusele peab toetuse saaja lisama finantsseisu kajastavad dokumendid, mida toetuse andja nõuab.

Ajatamise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta teeb toetuse andja otsuse kümne tööpäeva jooksul ajatamise taotluse saamisest arvates.

Toetuse tagasimaksmise ajatamise perioodi määrab toetuse andja, kuid see ei või olla pikem kui neli kuud.

Ajatamise taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse võib teha koos toetuse tagasinõudmise otsusega.

Kui toetuse saaja ei maksa ajatamiskava kohaselt toetust tagasi, võib ajatamise otsuse tunnistada kehtetuks. Ajatamise otsuse kehtetuks tunnistamise korral peab toetuse saaja maksma toetuse tagasi 30 kalendripäeva jooksul ajatamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsuse kehtima hakkamisest arvates.

Kui tagasimaksmisele kuuluvat toetust tähtjaks tagasi ei maksta ega ole võimalik rakendada § 20 lõikes 7 sätestatud, nõuab toetuse andja tagasimaksmisele kuuluva toetuse tagasi eraõiguses alusetu rikastumise kohta kehtivate sätete kohaselt.

Kui ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ja rikkumine tõi kaasa rahalise mõju, kuid toetuse andjal ei ole võimalik rahalise mõju suurust hinnata, vähendatakse toetust protsentuaalselt olenevalt rikkumise raskusest ja mõjust kulu abikõlblikkusele.

8. peatükk sätestab toetuse saaja, partneri ja toetuse andja õigused ja kohustused (§-d 22–25).

Paragrahv 22 reguleerib **toetuse saaja ja partneri kohustusi**. Partner peab täitma toetuse saajale kehtestatud kohustusi. Toetuse saaja tagab määruses sätestatud kohustuste täitmise, projekti juhtimise ning selle eduka elluviimise taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud tähtaegade ja tingimuste kohaselt, sh:

- 1) kasutab toetust taotluses, taotluse rahuldamise otsuses ja käesolevas määruses sätestatu järgi;
- 2) esitab toetuse andjale tähtjaks nõutud teabe ja aruanded;
- 3) järgib projektiga seotud teenuste ostmisel riigihangete seaduse §-s 3 toodud põhimõtteid ning võtab vähemalt kolm võrreldavat hinnapakkumist üksteisest sõltumatult pakkujalt kõikide kulutuste kohta, mille korral toetuse saaja või partner teeb projekti elluviimiseks üheliigiliste teenuste ostutehingu, mille maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 10 000 euroga või ületab seda. Juhul kui kolme sõltumatut hinnapakkumist ei ole võimalik esitada või kui odavaimat pakkumist ei valita, tuleb aruandlusele lisada sellekohane põhjendus;
- 4) järgib vähese tähtsusega abi andmist reguleerivatest õigusaktidest tulenevaid kohustusi ja nõudeid, kui need on asjakohased;
- 5) säilitab toetuse taotlemise, kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid raamatupidamisseaduses sätestatud tähtaegade järgi;

- 6) säilitab toetuse taotlemise, kulu abikõlblikkust tõendavad dokumendid ja muud tõendid kümme aastat toetuse saamisest, kui toetust anti vähese tähtsusega abina;
- 7) annab toetuse andjale projekti elluviimise, sealhulgas toetuse kasutamise kohta suulisi ja kirjalikke selgitusi ning andmeid, sealhulgas väljavõtteid raamatupidamisprogrammist ja pangakontost kolme tööpäeva jooksul alates sellekohasest nõudmisest, ning võimaldab neil teha dokumentidest koopiaid ja väljavõtteid;
- 8) võimaldab toetuse andjal kohapeal toetuse kasutust kontrollida ning osutab selleks igakülgset abi;
- 9) peab projekti abikõlblike kulude ja mitteabikõlblike kulude ja tulude kohta eraldi raamatupidamisarvestust;
- 10) teavitab toetuse andjat viivitamata kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis taotluses esitatud või projektiga seotud andmete muutumisest, projekti elluviimist takistavast asjaolust, sealhulgas pankrotimenetlusest, likvideerimismenetlusest, projekti odavnemisest või kallinemisest ning projektiga seotud vara üleandmisest teisele isikule või asutusele;
- 11) teavitab toetuse andjat viivitamatult asjaoludest, mille tõttu ei ole enam tagatud vastutava täitja, põhitäitjate või täitjate panustamine projekti tegevustesse projektitaotluses esitatud mahus ja koormusega;
- 12) tagastab toetuse kasutamata jäägi koos lõpparuandega, arvestades 10%-list üldkulu määra projekti tegelikult kantud kuludest;
- 13) tagastab toetuse, kui toetuse andja esitab toetuse tagasinõude;
- 14) täidab muid õigusaktides sätestatud kohustusi.

Paragrahvi 23 kohaselt on toetuse saajal õigus

- 1) saada toetuse andjalt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides, käesolevas määruses või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega;
- 2) esitada oma seisukohad käesolevas määruses sätestatud juhtudel ja puuduste kõrvaldamise raames;
- 3) tutvuda tema kohta koostatud dokumendis sisalduva või sellega lahutamatu seotud teabega avaliku teabe seaduses sätestatud korras;
- 4) toetusest loobuda või see tagastada igal ajal täies ulatuses;
- 5) mõjuvatel põhjustel taotleda vastutava täitja asendamist (vastutava täitja siirdumine teisele tööle, alaliselt elama asumine teise riiki, surm, raske haigus, või muud olulised ja põhjendatud asjaolud) vastavalt määruse §-s 17 sätestatule.

Paragrahvi 24 kohaselt on toetuse andja kohustatud:

- 1) edastama taotlejale või toetuse saajale käesoleva määrusega reguleeritud otsused selles sätestatud aja jooksul;
- 2) tagama §-s 4 nimetatud abi andmete kandmise riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse ning muude konkurentsiseaduse 6. peatükis toodud kohustuste täitmise;
- 3) säilitama toetuse taotlemise ja andmisega seotud tõendeid kümme aastat taotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates;
- 4) kontrollima projekti elluviimist;
- 5) tegema taotlus- ja aruandevormi ning asjakohased juhendmaterjalid kättesaadavaks;
- 6) teavitama toetuse saajat viivitamata käesolevas määruses ja muudes toetuse kasutamist reguleerivates õigusaktides tehtud muudatustest;
- 7) tegema muid käesolevas määruses ja kohalduvates õigusaktides sätestatud toiminguid.

Paragrahvi 25 kohaselt on toetuse andjal õigus:

- 1) kontrollida projektiga seotud kuludokumente ja projekti elluviimist, sealhulgas toetuse kasutamise vastavust käesolevale määrusele ja taotluse rahuldamise otsusele;
- 2) tutvuda projekti ettevalmistamise ja tegevuste elluviimise käigus koostatavate dokumentidega;
- 3) nõuda taotluses sisaldunud projekti kestuse, tegevuste, eesmärkide, tulemuste ja kulude kohta täiendavate andmete ja dokumentide esitamist, mis tõendavad projekti nõuetekohast elluviimist ning toetuse saaja kohustuste nõuetekohast täitmist;
- 4) lõpetada toetuse maksmine ja/või nõuda toetuse osalist või täielikku tagastamist, kui toetuse saaja rikub käesolevas määruses ja/või taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimusi või kaldub muul viisil kõrvale taotluses või taotluse rahuldamise otsuses või käesolevas määruses sätestatust;
- 5) vähendada proportsionaalselt toetuse suurst taotluse rahuldamise otsuses kinnitatud projekti maksumuse vähenemisel;
- 6) keelduda toetuse maksmisest, kui toetuse saaja majanduslik olukord on halvenenud niivõrd, et toetuse kasutamine või projekti elluviimine on ohustatud;
- 7) kontrollida taotluse menetlemisel taotleja ja toetuse saaja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkust;
- 8) otsustada kaalutusõigusele tuginedes käesoleva määruse kohane toetuse tagasinõudmise ulatus;
- 9) pikendada toetuse saajast mitteolenevate asjaolude ilmnemisel vastavasisulise taotluse olemasolu korral projekti elluviimise aega ja sellest tulenevalt toetuse kasutamise perioodi.

9. peatükk kirjeldab määruse rakendussätteid.

Paragrahv 26 sätestab määruse rakendamise.

Enne määruse jõustumist antud toetuse kasutamisega seotud aruandlusele ning toetuse tagasinõudmisele ja -maksmisele kohaldatakse enne käesoleva määruse jõustumist kehtinud tingimusi ja korda. Seega nt 2023. aastal eraldatud toetuste aruandlusele kohaldub kultuuriministri 6.05.2022 määrus nr 7 “Kultuuri- ja loomevaldkondades loovuurimuse toetamise tingimused ja kord”.

Paragrahv 27 sätestab määruse kehtetuks tunnistamise - kultuuriministri 6.05.2022 määrus nr 7 “Kultuuri- ja loomevaldkondades loovuurimuse toetamise tingimused ja kord” tunnistatakse kehtetuks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vähese tähtsusega abi puudutavad sätted on Euroopa Liidu vastava regulatsiooniga kooskõlas.

4. Määruse mõjud

Loovuurimus aitab mõista ühiskondlikke protsesse ja inimeste käitumist ning selle tulemused saavad olla kasulikud Eesti kultuuri ja majanduse arendamisel. Eelnõuga kehtestatakse kultuuri- ja loomevaldkondades loovuurimuse toetuse taotlemise, taotluste hindamise ja rahuldamise ning toetatud projektide aruandluse tingimused ja kord, mis omavad positiivset sotsiaalset mõju majandusele.

Mõju muudele valdkondadele ega ebasoovitavaid mõjusid ei kaasne.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu alusel toetuse andmist rahastatakse riigieelarvest 2024. aastal summas 405 000 eurot. Eelnõu rakendamisega täiendavaid kulusid ei kaasne.

ETAG-iga sõlmitakse haldusleping. Halduslepingu alusel on ETAG-i kulu rakendusülesande täitmise eest 2% taotlusvooru aastasest eelarvest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu koostöölastamine ja huvigruppide kaasamine

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi kaudu koostöölastamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumile ja Rahandusministeeriumile ning arvamuse andmiseks Eesti Teadusagentuurile.

Haridus- ja Teadusministeeriumi märkustega on osaliselt arvestatud, täpsustades eelnõu ja seletuskirja. ETAGi märkustega on arvestatud. Eelnõu on täiendatud ka tulenevalt Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli märkustest.